

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdajih ob torkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerjo pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . . . f. 2.00, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesce . . . „ 5.— „ 4.— za pol leta . . . „ 10.— „ 7.— za vse leto . . . „ 20.— „ 16.— Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč., v Sobotni večerjo izdajo v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko. „Edinost je nes!“

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z dobelimi črkami so plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana oemrlnice in javnozahalne, domači oglasi itd. se računajo pose-ogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserina št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilna, reklamacijska in oglasa sprejema upravišče ulica Molina piccola št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije se praste poštno.

Radi demonstracij 12. novembra t. l.

Interpelacija poslancev dra Laginja in tovarišev na njegovo ekscelenco, gospoda ministra za pravosodje.

Povodom demonstracije, ki se je bila dogodila dne 12. novembra t. l. pred magistratnim poslopjem v Trstu, zaprli so petero Slovencev in jednega Italijana ter izročili iste sodni oblasti.

Bódi omenjeno že tu, da so se Slovenci tem povodom omejili na vsklike „Živela Avstrija, Živeli Slovenci, Živio Nabergoj“, med tem ko so kričali italijanski demonstrantje „abbasso i S'ciavi“ (Doli se Slovenci!)

Ujete so izpustili na svobodo, izvzemli Frana Kravosa in Ivana Jajčiča, in se držita ta dva še vedno v zaporu, dasi je preiskava že dokončana, obtožnica predložena proti njima in drugim sokrivcem in dasi se obtožba proti Kravosu in Jajčiču glasi le zaradi čina, ki se kaznuje največ z jednim mesecem zapore, med tem ko sta Slovenec Požega in Italijan Pacor zatožena čina, kojega je kaznovati z zaporom do 6 mesecev, in vendar sta bila poslednja izpuščena na svobodo.

Uvažuj, da v § 175 št. 4 reda kazenske pravde preskrbljeni in od sodne oblasti za podaljšanje zopora gledé Jajčiča in Kravosa uveljavljeni vzrok ne more biti veljavni, zlasti zato, ker se je isti opustil gledé drugih sokrivcev, katere bi bilo, kakor rečeno, hujše kaznovati;

z osirom na to, da sta Kravos in Jajčič glavarja družine ter da sta po podaljšanju zopora močno oškodovana pri svoji obrti;

uvažuj, da je tudi izključena možnost, da bi ponovila svoj čin, ako res ni pričakovati provokacije z druge strani;

in uvažuj konečno, da je na svobodo izpuščeni italijanski demonstrant Pacor uležil pritožbo proti obtožnici, med tem ko sta se saprta odrekla pritožbi, valed česar so zavlekle glavna razprava brez njiju krivde, stavljajo podpisani nastopno vprašanje do njegove prevzišenosti, gospoda ministra za pravosodje:

1.) Ali so njegovi ekscelenci znana tu opisana dejstva? In ako so:

2.) Ali ukrene potrebno njegova ekscelencia, da se bude s Franom Kravosom in Ivanom Jajčičem, katera se nahajata v sodnem zaporu v Trstu, postopalo jednako kakor z drugimi sokrivci ter da se nemudoma izpustita na svobodo?

Na Dunaju, dne 10. decembra 1894.

Dr. Laginja, Alf Coronini, Spinčić, Hájek, Biankini, Depar, dr. Dyk, Perič, dr. Kaunig, dr. Brzorád, dr. Kurz, Kúonig, dr. Rašin, Schwarz, dr. Vašaty, dr. Kramar, dr. Slavik, dr. Pacák.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Poslanska zbornica je torej, vsprejemai §§ 63 do 83, srečno dognala splošni dal načrta ka-

PODLISTEK.

Hajduk Mirko.

Črtica iz bosanske prošlosti.

Spisal Anton Zajc.

„Drhteč svete jeze stopil sem v sobo, pograbil za sinijo, (nizka, komaj pedenji visoka miza), postavil, jo pred hišo — par korakov od vrat — ter z očetovo pomočjo položil pečeni jagajeti, kruh in vré slivovice nanjo. To opazivši, pometali so Turki orožje po trati, poseli okoli sinije ter kakor gladni volkovi započeli trgati meso in si polniti prazne trebuhe.“

„Povrnil sem se v sobo. Ptujec je še vedno nepremično slonel na postelji. Opazivši me se je malo privzdignil in rekel: „Brate, hodi ven in reci bimbašu, da mi pošlje takoj edno pleče, založaj kruha in požirek slivo-

zenskega zakona. Zanimanje poslancev pa je bilo toli neznanstveno tudi za to važno stvar, da je predsednik zbornice ob vsakem § le s težavo zbornal število poslancev, potrebno za glasovanje. Neka nesrečna zvezda plava nad koalicijo: nikjer ni brižnosti, da ne govorimo o veselju za vapošno delo.

Največ zanimanja je bilo ob vprašanju, ali naj plemenitaš z obsodbo izgubi tudi plemstvo. Vladni načrt je določal — in po vsej pravici —, da obsojeni plemenitaš naj ne izgubi plemstva; toda večina odsekova je ugodila želji plemenitav, določivši, da je z obsodbo — toda le začasno in le za osebo obsojenčev, ne pa za vso rodbino — izgubljen tudi plemstvo. Mladočeski govorniki so se odločno uprli takemu tolmačenju, trdeč, da je žaljivo za meščanski stan, ako se iz plemenskega stanu izbačeni člani uvrate v meščanski stan. Konec to govorniške bitke je bil ta, da se je večina zbornice postavila na stran večine odsekove ter je določila s 100 proti 73 glasom, da je z obsodbo plemenitav združena izguba plemstva.

Nujni predlog poslanca Biankinija in tovarišev, da se iz državnega zaklada dovolé podpore onim krajem okraja šibeniškega, ki trpe valed povodnji, izročil se je proradunskemu odseku.

O predlogu Pacakovem o varovanju imunitete poslanskih govorov smo že spregovorili obširneje v večernem izdanju od minulega četrčka.

Dvojna mera. V seji poslanske zbornice dne 12. t. m. oglašil se je dr. Kaizl naglašuj, da ves narod česki, vsi Jugoslovani, vsi Malorusi, znaten del nemškega naroda, vse skupine, ki ne pripadajo koaliciji, torej najmanje 120 poslancev, niso zastopane v pododseku za volilno preosnovo. Potem je nadaljeval doslovno: „Odgovornost za to pada na vlado. Toda tudi dve stranki koalicije stí odgovorni za to. Pri levici niemo naši nikdar dobrohotnosti. Tudi Poljaki so se ponižali do takega odijoznega postopanja proti nam. Le ona parlamentarna skupina, kateri je na čelu mož, ki velja kot oče koalicije (Hoheewart), pokazala je toliko dostojnosti, da se je uprla proti takemu postopanju z našim narodom. Vlada ne pozna več parlamenta, ampak samo koalicijo.“

Govornik vpraša predsednika, ali je pri volji izjaviti javno, da postopanje volilnega odseka ni v soglasju z dosedanjimi običaji in prava ustvarjajočo navado zbornice ter da krši opravilne ozire do opozicije.

Predsednik je odgovoril na to vprašanje, da ne more nikakor vplivati v tem pogledu. Glejte, kako skromen je postal g. Chlumetzky kar na jedenkrat! Prav dobro mu je podkardila „Reichspost“, ki piše, da ljudstvo ne pozabi tako hitro tega odgovora, ako pomisli, kako je postopal g. Chlumetzky ob vprašanju na pisov po Istri. Tedaj je po-

vice! „Jaz ga pogledam začudeno; mislim, da ni pri zdravi pameti. Odgovorim mu, da je to nemogoče, ker bi me Turčin posekal na mestu, ako bi se drznil, žaliti ga na tak način. „Dobro, odgovoril je, ako nečeš ti, pojdem pa sam iskat! Pokličí starega, da mi ne bude na potu!“

„To izgovorivši, ustane, sleče gunj (suknja) s sebe in ga vrže na stol; jaz pa stopim v vežo in namignem očetu, slonečemu pri hišnih vratih in potrpežljivo požirajočemu grde turške psovke. Stopila sva v sobo, kjer je že vladala gosta tema od bližajoč se noči. Prižgem lojeno svečo in jo prillepim na ogel stare furune (peč). Ozrem se in osupnjen stopim korak nazaj. Pred menoj, na sredi sobe stoji ptujec: bosih nog, zavihanih rokavov in — o groza — v vsaki roki blišči se mu po jeden handžar. Moj oče je ves prepaden sel na stol. Hotečemu ravno nekaj spregovoriti,

aredoval nepristranski g. predsednik pri vladi na korist Italijanom in na škodo Slovanom, smatral je kot pravično, da primorski Slovani ostanejo državljani druge vrste. Sodeč po večerajnjem njegovem postopanju smatra liberalni in nepristranski g. predsednik tudi kot pravično, da so zastopniki, ne pripadajoči koaliciji, poslanci nižje vrste.

Tako stališče je morda v cenó, ali pravično ni in ni!

Mi pa pristavljamo, da velja tudi pri gospodu predsedniku tista kričeča dvojna mera.

Politiška bakljada v Budimpešti. Predsinočnjem prisedili so v Budimpešti velikansko bakljado v znamenje veselja, da je cesar potrdil cerkveno političke predloge. Nad 3000 je bilo bakljenoscev, koje je spremljalo veliko tisoč ljudi. Iz tega „splošnega“ rajanja nam pa kaj čudno zveni na ušesa vest, da se „zmagovalec“ Wekerle, naveličan vladdanja. Ta „utrujenost“ je baje vzrok sedanji krizi. No, nekateri ljudje imajo že to srečo, da „oboló“ in se „utrudijo“ baš tedaj, ko treba umakniti se od tam, kjer so provaročili nezgodo. Temu vendar ne bode verjel živ kret, da se je Wekerle naveličal vladati, oni Wekerle, ki je razvel vse strasti in provzročil najhujše boje, da bi se vzdržal na krmilu. Resnični vzrok temu „naveličanju“ je le ta, da je gosp. Wekerle prišel do spoznanja, da najvišji činitelj v državi želi drugih mož na krmilo ogerake vlade.

Iz Srbije prihajajo zopet zelo zanimive vesti. Kakó nezdrave in gnile so sedaj razmere v Srbiji, priča najboljše dejstvo, da se po inicijativi Ristića jele pogajati vse tri stranke — liberalna, radikalna in naprednjaška — za skupno postopanje proti — sedanjemu zistemu, ki nosi Milanov pečat na svojem čelu. Sila mora biti res že skrajna, ako so se jeli bližati drug drugemu taki neizprosi nasprotniki. Pred vsem hočejo izdelati novo ustavo, ki bi odgovarjala sedanjemu času ter storila konec žalostnim, po razkrlju Milanu zasajenim odnošajem.

Italijanski škandal. Komisija, koji je bil nalog pregledati pisma Giolittijeve, tičočna se rimske banke, je predložila zbornici, da se prijavijo vsi dokumenti in vsa pisma, izvzemši privatna. Zbornica je pritrdila temu nasvetu. Spisi so se objavili večeraj. Ni dvombe, da so se v Italiji s prijavljenjem teh pisem približali velikim škandalom, kajti mnogokateri odličnjak, ki je še danes ponosno nosil svojo glavo, utegne se že jutri razkriti kot navaden — slepar. Morda priobčimo kaj podobnjega o teh spisih že danes med najnovejšimi vestmi.

Različne vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda in sicer da postane pevsko društvo „Vesela“ pokrovitelj, nabrali so gostje v gostilni „zlatenega

segel mu je ptujec v besedo zamolklim glasom: „Ne boj se, raja! Danes mi je prišel toliko zaželjeni dan! Dan osvete nad tem turškim krvolokom!“ To izgovorivši ozre se še jedenkrat — pogled mu je bil tak, da me je kar pretreslo — po sobi, odpre vrata, stopi v vežo in kakor blisk skoči čez hišni prag na sinijo, v sredino nič hudega slutučih Turkov.“

„Strašen, bolesten krik začuje se iz-pred hiše. — Moj oče se je zrušil nem na pod.

— A jaz, na pol mrtev, čepel sem za furuno in pričakoval dalnjih dogodkov.“

„Počasi jel se je krik polegati in le težko izdihanje in rohlanje umirajočih Turkov je še dohajalo skozi lesene stene do mojih ušes. Za kake četrt ure povrnil se je ta grozni človek v sobo, okrvavljenimi handžarji, krvavimi rokami, krvavim licem in s krvavo obleko: krvav od nog do glave. Pogledai mene in očeta, — ki sva si zakrivala oči od

Andrejčka Oblaka v Šklednju“, praznujoči imendan Drejšekov, 4 krone in 4 st. — Nabralo se je v gostilni „Pri Lipi“ v Bazovici sledeče: „Tré“ s kitaro, da bi spreobrnil Sežanskega Cikorjaša, pa brezuspešno, nabral je 2 kroni 22 stot. Osem Jožetov, en Francelj in en Drejšek nabrali so okolu mize 2 kroni 70 stot. Ista družba dodala je za izmišljeno ter ob enem svirano Skalovičovo brzo polko 2 kroni 20 stot. Skupno 7 kron 12 stotink.

O volitvah v Pazinu. Iz podatkov, katere smo objavili v zjutranjem izdanju našega lista od četrčka, razvidno je, da so občinske volitve v tej prevažni istrski postojanki pričele za narodno stranko z jako povoljnimi vapošhom. Kakor poročajo „Naši Slugi“ iz Pazina, postaja delavnost med narodom od dne do dne živahnejša, kajti naš narod je izkušan od svojih protivnikov na vsak način. V jedni davčni občini n. pr. žiriji so domači izrodi vest, da poročá občina ali župan, da ljudem ne treba zapuščati svojih opravkov in hoditi na voliče, „ker pojde vse gladko“; v drugih krajih so trosili najneverjetnejše vesti o povišanju davka, o davku na ženc, otroke, kokoši (!) itd., katere da bude moralo plačevati ljudstvo, ako pride Pazin zopet pod hrvatsko upravo. No, na srečo našlo se je povsodi ljudi, ki so pri prostemu ljudstvu odkrili te laži in je poučil o namenu istih. Tudi podkupiti so hoteli Lahoni na raznih krajih narodne volilice. V Pičanščini ponujali so siromušnemu kmetu d va glđ. (!) za glas, toda opekli so se; v Kašćergu in Zamasku zvali so ljudi na pijačo, toda tudi to bilo je brezuspešno. Najgorje pa se je dogodilo lahonskim agitatorjem v Trvižu, kjer so se užalili celó otroci po poskušenem trgovanju z glasovi in poblatali tujim gostom voz. — Dne 9. t. m. sklicali so nazovi-Italijani pazinski javen shod, katerega pravi namen so hoteli prikriti z izjavo, da so sklicani volilci brez razlike národnosti. Tega „shoda“ udeležilo se je okolu 200 ljudi, ki niso volilci, med katerimi so bili razni laški učitelji. Prvi je govoril dr. Mračh italijanski, za njim pa Comieso in Percich koje besedo hrvatski. Jedru njih govorov bilo je naperjeno proti „t u j c u“ („fureštu“), ki se hoče viliti za načelnika. Hvalili so se, koliko „dobrega“ so storili „njih“ ljudje za občino, ne da bi bili znali navesti koje dejstvo. Percicha so celó izžvižgali. Potem so prečli „zborovalci“ na glavno točko dnevnega reda: k pijači. — Istodobno zbralo se je okolu 400 volilcev na volilni shod na pazinskem polju v Guštinah. Razpravljalo se je o tem, kako se je vladati narodni stranki, da zmaga resnica nad krivico. Vapeh volitev v prvih dveh dneih pokazal blagodejen sad volilnega shoda.

Orožje naših nasprotnikov. Ker so Lahni in Italianissimi v Pazinu sprevideli, da jim zavedni narod ne sede več na limauice, zatekli so se — k denunciantstvu, ter kličejo

groze — je sel, obul opanke, ustal, zopet si nadel kuburo in handžara za pas, obesil gunj na ramo ter spregovoril:

„Zakaj ne ustaneta? Pogledjta, kaj delajo vajini gosti? Slivovice jim je zmanjkalo, ali zmanjkalo jim je tudi glav z ramen! Dobro so plačali tvoje blago in trud! Haha ha! Znajta, danes je ravno petindvajset let, kar je ta prokleti bimbaša oskrnil mojo majko, jej potem polomil roke in noge, jo vrgel na dvorišče, da so psi lizali njeno sveto mučeniško kri, dokler ni po strašnih mukah izdihnila svoje duše! — Meni je bilo takrat kakih pet let. Bežal sem od doma pred divjim bimbašem, koji mi je stregel po življenju. Zaklel sem se pred vaegamogócnim Bogom, da se osvétim. In res, po dolžih pet in dvajsetih letih izpolnila se je moja želja, odvezal sem so svoje zakletve!“

(Konec prih.)

Cerkov in vlado na pomoč proti „agitacijam“ volilne komisije. Odposlali so te-le brzojavke, katere objavljamo tu v točnem slovenskem prevodu:

Katoliškemu nunciju na Dunaj: Povodom obšinskih volitev v Pazinu agitirajo škandalozno (1) skoraj vsi duhovni Pazinske občine (Tu navaja brzojavka imena č. duhovnov in krajev, v katerih službujejo. Imena ne navajamo, ker ne maramo žaliti naše častivečne duhovščine. Ur.), da bi zmagali hrvaški kandidatje, kljub nedavno iz Vatikana došli prepovedi gledé vtikanja duhovnov v političke čine. Skeraj vsi propovedujejo s prižnice, da morajo glasovati volilci, kakor je omenjeno gori. Župnik J. v N. in kapelan I. v J. proglasila sta v cerkvi, da je ukazal sv. Oče, da morajo glasovati vsi za Hrvate. Ljuti agitatorji so poleg dekana J. v J., župnika J. v J. tudi L. J. . . (Tu so navedena imena še 6 župnikov). Prosimo najno energičnih korakov proti temu škandaloznemu postopanju duhovščine na škodo vere in v nevarnost za javni mir.

Podpisano: Pazinski volilci.

Druga brzojavka se glasi:

Gospod osv. namestnik — Trst. Vresničila so se predvidena volilna sleparstva. Komisija je dovolila danos, da so tek. številke 535, 580, 631, 634, 710, 715, 730 volile po večkrat druga za drugo, št. 554 je volila za umrlega. Prosimo hitre odpomodi.

Meščani Pazinski.

In tretja:

Prezvzišenost minister notranjih stvari Dunaj.

Kakor je bilo predvideti, volilna komisija za občinsko zastopstvo v Pazinu počenja nasilstva, sleparstva vsake vrsti. Brzojavili smo večkrat namestništvu, toda brezvapešno, da državnost komisije narašča. Meščani so žrtve nasilstva hrvaških duhovnov, ki terorizirajo veat kmetov. Vlada ne sme trpeti krivične zlorabe v omikani, postavni državi. Prosimo takojšnje, izdatne pomoči.

Meščani Pazinski.

Komentar k takemu postopanju „lojalnih“ naših sodeželanov v nasprotnem taboru napravi si lahko vsak sam. Značilna za vrednost teh brzojavk je vsakako okolnost, da se nikdo ni drznil so svojim imenom prevzeti odgovornost za vsebino teh brzojavk.

Obrekovalec ostane obrekovalec. Naši nasprotniki so, sploh sila drzni v zavijanju in sumničenju, ali kar počenja proti nam zloglasna celjska „Deutsche Wacht“, to pa presega tudi naše, v tem pogledu precej utrjene živce.

Kakor znano, je moral omenjeni list prekljcati svojo nesramno trditev, kakor da bi bil gosp. Fran Podgornik na ljubljanskem shodu izjavil, da Slovincem ne treba dinastiškega čuta.

Iz popravka Podgornikovega je razvidno, da je hotel konstatovati ravno nasprotno od tega, kar je trdila „Deutsche Wacht“, da je namreč sabeležil dinastiški čut med Slovinci kot od nekdaj in sedaj obstoječe dejstvo.

Da ima „Wachterica“ le količkaj poštenja v sobi, rekla bi bila: „Oprostite, da smo storili krivico, ker smo bili slabo obveščeni!“ Kaj še! „Wachteričino“ poštenje je že tako, da si ne more kaj, da ne bi na prvo kričečo laž nanizalo še dve novi, veči in drznejši.

V naslednji številki trdi namreč, da so nemški in slovenski listi poročali o izjavi Podgornikovi isto tako, kakor je poročala ona sama; potem pa dostavlja še, da je Podgornik svojedobno deloval v Ljubljani in da se je potem, ko so mu postajala tla pod nogami prevroča — ker so oblasti postale pozorne nanj — preselil v Trst, da bi mogel, ako bi trebalo, hitreje čez mejo.

Kolika nesramnost! Res, drzno čelo mora imeti oni, ki tako — laže! Toda ni vredno, da bi se človek jezil, kajti: . . . Ja, das Schrecklichste auf Erden — Ist der Kampf mit Ungeziefer — dem Gestank als Waffe dient — Das Duell mit einer Wanze“.

Ta citat sicer ni posebno estetičen, ali ne šteje naš ga v greh, saj je — nemško maslo.

Zato pa konstatujemo jednostavno: a.) da ni res, da bi bili slovenski listi — ni po beadi ni po zmislu — poročali tako, kakor trdi „Deutsche Wacht“, b.) ni res, da bi bil g. Podgornik kedaj bival v Ljubljani, zbot česar se tudi od tam ni mogel preseliti v Trst! Punctum.

Meštinski svet tržaški. Predčerašnjem zvečer bila je javna seja, XXIX. v vrsti letošnjih. Prisotnih bilo je 32 svetovalcev. Po odobrenju zapisnika poslednje seje priobčil je župan, da so položili svojo čast svetovalci Albrecht, Berlaim, dr. Gairinger, Schia voni in Vio. Župan je zajedno izjavil svoje sožalje na tem odstopu in povedal, da je bilo njegovo osebno prigovarjanje brezvapešno, zatorej se nada, da utegne izjava celokupnega zbora doleteti omenjene svetovalce, da prekličejo svojo odpoved. Tajnik dr. Boccardi prečital je pismeno demisijo omenjene gospode. Svoj odstop utemeljuje s dogodki o razpravi za preskrbljenje vode, kajti izjave nekaterih govornikov o tehniških strokovnjakih, kakor tudi način v občé, kakor se hoče razpravljati v mestnem svetu o tehniških vprašanjih, so žaljive za odstopivše svetovalce in škodljive interesom občine. Na to je svetovalec dr. Venezian opravičeval svoje izjave iz prejšnje seje, katere izjave da niso mogle žaliti nikogar, saj edno pa je nekoliko podkadir vrlinam dotičnih gospodarov. Predlagal je, da naj mestni svet izreče istim svojo popolno zaupanje, naročivši predsedništvu, da stori primerno korake, da prekličejo svojo ostavko. V istem smislu govorili so podpredsednik Mojzes Luzzatto in svetovalci d' Angeli, Cambon in Consolo. Venezia cv predlog odobrili so zatem soglasno. — Potem se je prečital dopis trgovske in obrtne zbornice tržaške, s katerim ista vabi mestni svet, da se isti pridruži njenemu sklepu, naprositi vlado, da podaljša veljavnost zakone izza 8. januarja 1891. še za daljnih pet let. (Ta zakon določa, da so nova obrtna podvzotja v Trstu in okolici začasno oproščena davkov. Ur.) Ta predlog so rešili po predlogu dr. Veneziana v smislu omenjenega dopisa potom nujnosti. Isti dr. Venezian je predlagal, da podari mestna občina 1000 gold. bédnikom v Kalabriji in Siciliji; svota da je sicer „neznatna“, ker žalestni občinski finančni odnošaji ne dopuščajo voje žrtve, toda to darilo naj služi kot znamenje sočutja mesta tržaškega s „nesrečnimi brati“. Ta predlog je zbor vsprejel med burnim odobravanjem galerije.

Zatem je pričela razprava o točkah dnevnega reda, o kateri pa ne sporočimo, ker iste za nas nimaja niti interesa niti važnosti.

Goriške vesti. Tržaški vzgledi kvario goriške odnošaji: napad tržaških rudičkardjev na škofski ordinarijat in pa doseženi vspeh vspodbudila sta tudi goriškega župana, da je pričel vozalo vojno proti slovenskim propovedim. Kar osebno jo je mahnil ta „illustrissimo“ h knezonadškofu s pritožbo radi slovenskih prepovedij pri oo. kupucinih ter da namigne (kdo smo mi!) vladiki, da hoče on, župan prepovedati te prepovedi! No, mogočni gospod se menda slabo naleteli, kajti knezonadškof je izjavil v svoji odločnosti, da dokler ostane on višji pastir Goriški, ne dopusti nikdar, da bi se kdo vtikal v duhovske posle, najmanje pa župan Goriški. Hudobni jeziki trdijo, da se je gospod Venutti, videvši tako odločnost, prav pogumno umaknil iz škofske palače.

Iz Sežane nam pišejo dne 11. decembra 1894: Tudi pri nas bližajo se občinske volitve; tudi pri nas skuša pri tej priložnosti jedna stranka vloviti volilce v svoje mreže z golažem, pijačo in drugimi takimi lepimi sredstvi, ker ima najbrž sama premalo zaupanja v lastno svojo vrednost in ker vé, da jih brez golaža in vina noben človek ne bi poslušal. Novo je pri nas menda le to, da je glava in duša to golaž-stranke jeden — c. kr. uradnik.

Vsajedno ne bi Vam omenil teh volitev, če bi ne bile spravile zelo žalostno prikazen na dan. Omenjeni voditelj in njegova stranka hočejo namreč naši slovenski Sežani podariti za župana moža, ki slovenski niti brati ne zna, ker iz velike ljubezni do blažene nemščine ni smatral za potrebo naučiti slovenske črke.

Zato se tudi ni čuditi, da hodi za to stranko agitirat po dnevi in po noči in po vseh vaseh tudi neki Lah: vsaj so bili Nemci in Labi vedno dobri prijatelji. Vendar upam, da bode treba še veliko več golaža in pijače plačati, predno Sežanci dopusté, da jim ukažejo — Lah.

Irredentovska propaganda. Znani laški list „Tribuna illustrata“ proslavlja irredento v svoji naslovni sliki. Na tej sliki postavljeni

se ministri italijanski v sravnato pozicijo nasproti zastopnikom irredente. „Tribuna“ hoče menda dokazati s tem, na čegavi strani je javno menenje po Italiji. In tak list je v velikem številu razširjen po našem Primorju.

Za neveste. Mestni magistrat razpisuje dve doti iz ustanove Scaramangá in sicer znaša jedna 200, druga 250 gl. Prositeljice morajo biti katoliške vere, ubožne in pristojne tržaški občini. Prošnje do 31. t. m. mestnemu magistratu. Doto prizna mestna delegacija dne 19. januarja 1895., izplača se pa takoj poroki. Ako se dotična nevesta ne poroči do 18. januarja 1896., izgubi pravico do priznane jej dote.

Statistika tržaška. Od 2. do 8. t. m. rodilo se je v tržaški občini 98 otrok (42 moških in 56 ženskih); poleg teh bilo je 6 mrtvorojenih. Umrla sti 102 osebi (54 moških in 48 ženskih). V razmerju na štovilo prebivalstva pride 33,50 mrtličev na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 2 slučajja škrlatice, 14 slučajev dávice, 3 slučajje vročinske bolezni, 11 sl. jetike, 11 sl. vnetja sčipnih organov, 1 sl. kápi, 1 sl. nenadne smrti in 2 sanomora.

Knez Nikola Črnogorski došel je dne 12. t. m. z Dunaja na Reko, kjer se je takoj vkroal na parnik „Jaroslav“ in odpotoval v Kotor, od koder se je vrnil na Cetinje.

Izginel tujec. Dne 30. nov. t. l. nastanil se je v tukajšnjem hôtelu de la Ville tujec, ki se je vpisal kot James Cremer, 24 let star, iz Čikaga. Svojo prtljago je odložil v odkazani mu sobi, potem je odšel, zaklenivši sobo. Ko je minul cel teden, ne da bi se bil vrnil tujec, dal je upravitelj hotela odpreti dotično sobo in našel je v omari rasno obleko in perilo, vrednostaih predmetov in 80 nemških mark v gotovom denarju. Odbivši si ceno za sobo isročil je upravitelj denar in druge tujeeve predmete policiji. Mogoče jet da je tujec ponesarečil.

Milijonar — samomorilec. Dne 5. t. m. usmrtil se je v Variavi poljski grof Bavorski. Pokojni bil je pisatelj; obogatel je poljsko književnost s prevodi razihi slavnihi pesnikov, tako n. pr. Byronovih, Göthejevih, Schillerjevih i dr. Sammorilec volil je 10 milijonov v znanstvene in literarne svrhe. Usmrtil se je baje zaradi bolezni na živcih, ki ga je mučila že več let.

Čudna razsodba. Sodišče v Brnu rešilo je te dni obzodbu nekega kmeta, ki je bil zatožen šaljenja na časti, ker je bil rekel nekemu trgovcu s živino „goljuf“, „slepar“, „kanalja“. Sodišče utemeljilo je svojo rozsodbo s trditvijo, da so omenjeni izrazi v navadi na sejmih s živino!

Sodnijsko. Predčerašnjem stal je pred tukajšnjim dež. sodiščom 20letni čevljarški pomočnik Karol Delbianco iz Trata, zatožen šaljenja Nj. Veličanstva. Sodišče ga je rešilo obtožbe. — 24letni trgovski pomočnik Artur Mracek iz Trata dobil je 15 dnij zapora, ker je po noči na 17. m. b. v kavarni Ferrari kričal „Viva l' Italia!“ — 31letni težak Peter Micheluti iz Ronk, zatožen zaradi nevarnega pretenja, bil je oproščen.

Policijsko. Po noči na večeraj vtihotapili so se neznani tatovi v stanovanje branjevke Josipine Vidav, stanujoče na Greti háť. 50 in ukradli rasno obleko in srebrno žepno uro, skupno vredno 35 gold. — Po noči na 9. t. m. ukradel je neznani tat iz Franjo Špeharjevega hleva na Škorkliji št. 84 dva domača sajčka. Špehar je še-le sedaj to prijavil policiji, ker si je menda mislil, da se sajčka vrnota. — 21letna natakarijs Marija K., službujoča pri gostilničarki ge. Amaliji Frank v gostilni „All' Elefante“ v ulici Rossetti háť. 2, ukradla je svoji gospodinji 5 gl. iz odprete miznice. Micika je priznala tatvino, toda kljub temu ovadila jo je gospodinja pri policijskem komisarijatu v ulici Scussa.

Koledar. Danes (15.): Jernej škof; Kristina, devica. — Jutri (16.): 3. adventna nedelja. Zorka (Albina). — V pondeljek (17.) Lazar, škof; Berta. — Polna luna. — Solnce izide ob 7. uri 37 min., zatoni ob 4. uri 12 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 4 stopinj, ob 2 pop. 10,5 stop.

Loterjeke številke, izrečbane dnó 12. t. m. Sibinj 25, 71, 1, 54, 6.

Najnovejše vesti.

Pazin 14. (Izvirna brzojavka „Edinosti“.) Danes je volilo v III. razredu 169 naših in 80 nasprotnih. Danes so začeli voliti patentaši. Ukupno je bilo do

sedaj oddanih 813 glasov, 613 naših, 200 italijanskih.

Dunaj 14. (Poznanska zbornica.) Danes je razpravljala zbornica o proračunskem provisoriju. Napadai ministra za notranje stvari in namestnika českega, govoričaji o še vedno trajajočem izjemnem stanju v Pragi, kritikujú doseadanje delo za volilno preosnovo, grajal je poslanec Kramar izključenje opozicije, odklonivši naposled proračun. Poslanec Burg-staller in tovariši interpelirajo ministra za trgovino o stanju priprav za železniško zvezo Trata z notranjimi deželami. V nadaljni razpravi govorila sta tudi poslanci Ferjandič in Rizzi o odnosjih na Primorskem.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6,75—6,76 Koruza za jesen 1895 7,08 do 7,09 Oves za spomlad 5,93—5,95. Ri nova 8,25—8,35. Koruza stara 5,50 do 5,70.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6,45—6,70, od 79 kil. f. 6,70—6,75, od 80 kil. f. 6,75—6,80, od 81 kil. f. 6,80—6,85, od 82 kil. f. 6,85—6,90.
Jčemen 6,20—8,10; prosa 6,00—6,60.

Pšenica: Silne ponudbe. Poprskavanje omejeno kupel rezervirani. Kupčija neznatna. Cene padajo. V drugih vrstah žita malo prometa. Vreme: oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor za december f. 11,65, januar f. 11,72. Ma' o bolje.

Praga. Centrifugal novi, postavljeni v Trst in s carino vrod, odpošiljatev precej f. 28,25—28,50 Nov. marc f. 28,50—28,75 Concaasé za november-marc 29,25 —. Četvorni za november 30—. V glavah (sodih) za konec novembra 30—.

Havra. Kava Santos good average za december 90,50, za april 84,75 boljé.

Hamburg. Santos good average za december 71,25, marc 64,50, maj 67,50.

Dunajska borza 14. decembra 1894

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99,95	100--
„ „ „ srebro	100	100--
Avstrijska renta v zlatu	124,18	124,2
„ „ „ v kronah	98	98,05
Kreditne akcijs	394,20	396,80
London 10 Lst.	124,35	124,30
Napoleoni	9,87 1/2	9,88
100 mark	60,90	60,92 1/2
100 italj. lir	46,50	46,50

Podpisani usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem odprl v *ulici delle Poste nuove* (na vogolu ulice Geppa) gostilno pod imenom

„Alle Poste nuove“

v kateri bodem točil *izbrana istrska vina* in skrbel za *izbornu kuhinjo*. Zajedno bodem imel zalogo *dobroznanihi kranjskih klobas in prašičje okajeno meso* (Kaiserrfleisch).

Nadejaje se blagovoljnega obilnega obiska, beležim se z odličnim spoštovanj m udani

Martin Vučko, gostilničar.

Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitario 12, (po domače pri „Brvačkovicu“) pripravoca modro frankinjo po 40, domačo črnsno po 32, belo vrpasoko po 36 in „Blenling“ po 40 nč. litar. — Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago. Za družinsko uporabo od 3 l. naprej 4 nč. ceneje. — Držé se gesla: „Rajak k rajaku“, pripravoca se podpisani za obit obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“

polg kavarno „Fabris“, pripravoca se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vintostakto je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino u. debelo, tako mešanom, kakor na deželo. L. l.

Mlekarna Frana Grzine iz St. Petra

na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Pontorosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže

Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletonino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“

v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vaseh stanov. Na razpolago so časopisi v razihi slovenskih jzikihi. Dobra postrežba. — Za obilen obisk so pripravoca Anton Šorli, Cl. kavarnar.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu pripravoca slavnemu občinstvu svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 9) pristopno zadrúžnikom in nezadrúžnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoca tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotovo) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnim senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gorkimi in mrižimi jedili. Priporoca tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržihi cenah. Priporoca se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo od uradnihi urah vsak četrtok od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5